

Michał Knihinicki

Satanizm w literaturze polskojęzycznej wydanej drukiem

Książki i artykuły w języku polskim
(dzieła Polaków oraz tłumaczenia z innych języków)
dotyczące satanizmu bezpośrednio
wydane oficjalnie oraz drukiem
w Polsce współczesnej,
w wieku XX i XXI.
(W większości po 1986 roku.)

Pominięto artykuły internetowe

Spis treści:

I. Artykuły prasowe.....	3
II. Artykuły kościelne.....	5
III. Artykuły naukowe.....	6
IV. Książki kościelne.....	8
V. Książki naukowe.....	10
VI. Książki satanistyczne.....	11
VII. Krótkie wzmianki.....	13
VIII. Mylące tytuły.....	13
IX. Źródła wiedzy.....	16

The *Serpent*

Edycja pierwsza,
poprawiona

09. 09. 2009

- Artykuły -

I

Artykuły prasowe – 48 pozycji
spis na pewno **niekompletny**; zakres: 1986 – 2000

II

Artykuły kościelne – 22 pozycje
spis na pewno **niekompletny**; zakres: 1990 - 2001

III

Artykuły naukowe – 22 pozycje
spis prawdopodobnie kompletny; zakres: 1986 – 2005

- Książki -

IV

Książki kościelne – 34 pozycje
spis prawdopodobnie kompletny;
zakres: (1924) 1991 – 2008

V

Książki naukowe – 15 pozycji
spis kompletny; zakres: 1991 – 2007

VI

Książki satanistyczne – 5 pozycji
spis kompletny; zakres: 1996 – 2009

VII

Krótkie wzmianki – 3 pozycje
spis na pewno **niekompletny**

VIII

Mylące tytuły – 54 pozycje
spis na pewno **niekompletny**

Książek nt. satanizmu: 54
Wszystkich pozycji: 203

I

Artykuły prasowe

Krótkie artykuły w prasie codziennej bądź komercyjnej.
Niska wartość poznawcza (nie naukowe).

Źródła: **Wójcik** (1992), **Szarszewski** (2004), **Borowiecka** (2005), Knihinicki (p.I.22)

- (I.1) *Black metal i pies*, [w:] „Życie Warszawy”, 14.08.1986
- (I.2) T. Kwinta, *Piekielny raban*, [w:] „Polityka” nr 33, 16.08.1986
- (I.3) P. Gabriela, M. Zieleniewski, *Plastykowa czaszka*, [w:] „Reporter” nr 10, 1986
[Wg Wójcika (s. 184) *Plastykowa czaszka* ukazała się w „Reporter” nr 10/26, 1988]
- (I.4) E. Łapińska, *Nikomiu nie wolno się z tego śmiać*, [w:] „Kontrasty” nr 11, 1986
- (I.5) J. Zbignalski, *Podzwonne dla Jarocina*, [w:] „Jarocin’ 86”, Warszawa 1986
- (I.6) Abaddon, Angel, Rippena, *Powszechnie piekło*, [w:] „Na Przełaj” nr 46, 1986
- (I.7) M. Witkowski, *Przeginianie pały*, [w:] „Na Przełaj” nr 47, 1986
- (I.8) A. Krajewska, *Przyprawianie rogów*, [w:] „Na Przełaj” nr 1, 1987
- (I.9) *Sceny z życia dzieci szatana*, [w:] „Prawo i Życie”, 8.01.1987
- (I.10) M. Szymańczak, *Nie demonizujemy satanizmu*, [w:] „Sztandar Młodych”, 9.04.1987
- (I.11) M. Kalinowski, *Satanizm – Czy tylko moda?* [w:] „Pokolenia” nr 12, 1987
- (I.12) A. Krajewska, *Diabeł chodzi w dzinsie*, [w:] „Na Przełaj”, 22.01.1989
- (I.13) M. Jędrzejewski, *Adieu satanas*, [w:] „Argumenty” nr 42, 1989
- (I.14) A. Warzalińska, *Cyrograf*, [w:] „Gazeta Wyborcza” nr 40, 1991
- (I.15) Jonasz, *Gdzie rodzi się szatan*, [w:] „Gazeta Wyborcza”, 4.04.1992
- (I.16) AO, OS, *Sataniści czy wandalę*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta Stołeczna”, 9.02.1993
- (I.17) J. Szczepanik, *Odwrócone życie*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Katowicach”, 6.10.1994
- (I.18) W. Kompała, *Zbezczeszczony cmentarz*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Katowicach”, 20.03.1995
- (I.19) L. Śliwa, *Zbezczeszczone groby*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Katowicach”, 19.08.1995
- (I.20) A. Klemens, *Znak szatana*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Katowicach”, 9.01.1996
- (I.21) A. Podgórska, *W imię pana Szatana*, [w:] „Brum” nr 2, 1996
- (I.22) Cezary Kubaszewski, *Wyznawcy szatana są wśród nas*, [w:] „Naj” nr 21 (143), 1997
- (I.23) J. Gałuszko, *Szatańska pajęczyna*, [w:] „Super Express”, 12.08.1997
- (I.24) E. Ornacka, *Muzyka Szatana*, [w:] „Wprost” nr 11, 1997
- (I.25) Z. Sobolewski, *Zabawa pociech*, [w:] „Prawo i Życie” nr 21, 1997
- (I.26) M. Piątkowska, *Obleją mnie za satanizm*, [w:] „Gazeta Wyborcza” nr 87, 1997
- (I.27) E. Południk, *Krajobraz z szatanem*, [w:] „Gazeta Wyborcza” nr 93, 1997
- (I.28) M. Grochowska, *Tu i teraz jest nasz dzień panowania*, [w:] „Gazeta Wyborcza” 7.11.1997
- (I.29) L. Dzierba, *Dzika horda na cmentarzu*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Lublinie” 21.10.1998

- (I.30) U. Kusio, *Satanizm i sataniści*, [w:] „Akcent” nr 4, 1998
- (I.31) C. Gawryś, *Sataniści i wielki lęk*, [w:] „Więź” nr 4, 1999
- (I.32) A. Kowerska, *Sataniści*, [w:] „Gazeta Wyborcza”, 16.02.1999
- (I.33) P. Kucharczyk, *W satanistach też tkwi dobro*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Katowicach” 5.03.1999
- (I.34) J.M., *Szatańskie zagrożenie*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Częstochowie” 5.03.1999
- (I.35) Ewa Siedlecka, *No problem – paragraf*, [w:] „Gazeta Wyborcza” 17.03.1999
- (I.36) M. Jarco, *Prowincja szatana*, [w:] „Wprost”, 21.03.1999
- (I.37) E. Ornacka, *Zniewoleni*, [w:] „Prawo i Życie”, 23.03.1999
- (I.38) Ewa Siedlecka, *Czarna religia*, [w:] „Gazeta Wyborcza” 8.04.1999
- (I.39) A. Swoboda, *Wandale na grobach*, [w:] „Gazeta Wyborcza” 10.04.1999
- (I.40) T. Zaborowicz, *Sekty. Czy Częstochowa jest bezpieczna?*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Częstochowie” 12.04.1999
- (I.41) Z.T., *Sekty. Częstochowska akcja przeciw satanistom*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Częstochowie” 20.07.1999
- (I.42) Z.T., *Szatan chodzi w spódnicy. Częstochowska akcja przeciw satanistom*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Częstochowie” 20.07.1999
- (I.43) A. Swoboda, *Sposób na sekty*,
[w:] „Gazeta Wyborcza” – „Gazeta w Katowicach” nr 100, 1999
- (I.44) J. Dziadul, *Diabły śląskie*, [w:] „Polityka” nr 36, 1999
- (I.45) M. Jarco, *Prowincja Szatana*, [w:] „Wprost” nr 12, 1999
- (I.46) D. Łukasiewicz, *Powrót Sinobrodego*, [w:] „Wprost” nr 12, 21.03.1999
- (I.47) K. Olejnik, *Filozof na przynętę*, [w:] „Wprost” nr 30, 2000

Brak daty wydania:

- (I.48) W. Pretka, *Skąd sataniści w Polsce czerpią swoje pomysły*, [w:] „Argumenty” nr 51/52

II

Artykuły kościelne

Artykuły napisane przez księży, zakonników lub głęboko wierzących katolików; stronicze, mało naukowe.

Źródła: Szarszewski (2004), CPP.

- † (II.1) W. Nowak, *Sekty religijne w Polsce a młodzież*, [w:] „W drodze” nr 7, 1990
- † (II.2) L. Joseph, *Kościół i moce ciemności*, [w:] „W drodze” nr 4, 1996
- † (II.3) I. Bokwa, *Szatan jako osoba?* [w:] „Przegląd Powszechny” nr 11, 1996
- † (II.4) G. Ferrari, *Zjawisko satanizmu we współczesnym świecie*, [w:] „L'Osservatore Romano” nr 3, 1997 ¹
- † (II.4) Giuseppe Ferrari, *Zjawisko satanizmu we współczesnym społeczeństwie*, [w:] "L'Osservatore Romano" 3 (191), 1997 ²
- † (II.5) Andrea Porcarelli, *Antropologiczne aspekty satanizmu*, [w:] "L'Osservatore Romano" 4-5 (192), 1997
- † (II.6) Eugenio Fizzotti, *Satanizm z punktu widzenia psychologii*, [w:] "L'Osservatore Romano" 6 (193), 1997
- † (II.7) Lucia Musti, *Aspekty prawno-karne satanizmu*, [w:] "L'Osservatore Romano" 8-9 (195), 1997
- † (II.8) Bp Angelo Scola, *Kulty sataniczne w ocenie Kościoła*, [w:] "L'Osservatore Romano" 11 (197), 1997
- † (II.09) J. Spyra, *Civitas Diaboli*, [w:] „W drodze” nr 8, 1997
- † (II.10) J. Spyra, *Civitas Diaboli (2)*, [w:] „W drodze” nr 9, 1997
- † (II.11) C. M. Kacprzak, *Nic co zwierzęce ...* [w:] „Frona” nr 13/14, 1998
- † (II.12) Tomasz Jastrzębowski, *Dzieci ciemności*, [w:] „W drodze” nr 5 (333), 2001

Zamieszczone na CPP – drukowane w „Sekty i Fakty” – brak dat wydania:

- † (II.13) Dariusz Pietrek, *Kult szatana*, [w:] „Sekty i Fakty”
- † (II.14) *Satanizmu nie lekceważę...*, wywiad z K. Wiktorem, [w:] „Sekty i Fakty”
- † (II.15) Dariusz Pietrek, *Pseudosatanizm – La Vey i pewien list*, [w:] „Sekty i Fakty”
- † (II.16) Koks, *Satanizm - fascynacja śmiercią?*, [w:] „Sekty i Fakty”
- † (II.17) Grzegorz Fels, *W niewoli zła*, [w:] „Sekty i Fakty”
- † (II.18) Siergiej Juriew, *Satanizm na Białorusi – Korespondencja z Mińska*, [w:] „Sekty i Fakty”
- † (II.19) prof. Cecilia Gatto Trocchi, *Satanizm i czarna magia we Włoszech*, [w:] „Sekty i Fakty”
- † (II.20) Licealistka Monika, *Na kogo to działa?*, [w:] „Sekty i Fakty”
- † (II.21) Bożena Fels, *L'Osservatore Romano o sektach i kultach satanicznych*, [w:] „Sekty i Fakty”
- † (II.22) Grzegorz Fels, *Ja, Adam Wielki zabić moje ciało na ofiarę... – proces rudykich satanistów*.

¹ Zapis wg Szarszewskiego.

² Zapis wg CPP (Centrum Przeciwdziałania Psychomanipulacji).

III

Artykuły naukowe

Artykuły napisane przez naukowców lub bezstronnych humanistów.
Zamieszczone w publikacjach naukowych lub humanistycznych.

Źródła: Wójcik (1992), Pęczak (1992), Szarszewski (2004), Sieradzan (2005), Knihinicki.

- ✧ (III.1) M. Szymańczak, *Grupy alternatywne Polski lat osiemdziesiątych. Propozycja typologii*, [w:] „Kultura i Społeczeństwo” nr 3, 1986
- ✧ (III.2) A. Mikołejko, *Satanizm młodzieżowy w Polsce*, [w:] „Wychowanie Obywatelskie” nr 3, 1988
- ✧ (III.3) J. Wertenstein-Żuławski, *Anatomia ruchu młodzieżowego*, [w:] „Kultura i Społeczeństwo” nr 3, 1988
- ✧ (III.4) Z. Stachowski, *Diabeł pontyfikalny*, [w:] „Człowiek i Światopogląd” nr 12, 1988
- ✧ (III.5) A. Tokarczuk, *Satanizmy współczesne*, [w:] „Człowiek i Światopogląd” nr 12, 1988
- ✧ (III.6) J.W. Wójcik, *Przestępczość pseudosatanistów w świetle badań*, [w:] „Służba MO” nr 2, 1989
- ✧ (III.7) Jadwiga Czajkowska, *Ugrupowania „Satan” (socjologiczna analiza kontrkultury i jej niektóre uwarunkowania)*, [w:] pierwszy raz w wyd. A (1990), ponownie w wyd. B (1999).
- [wyd. A] *Bóg. Szatan. Grzech*, „Studia socjologiczne” t. 1: *Socjologia grzechu*, red. J. Kurczewski, W. Pawlik, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Religioznawstwa, Nomos, Kraków 1990, s. 153–165.
- [wyd. B] *Mate struktury społeczne*, wybór i wstęp Irena Machaj, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1999, s. 277–287.
- ✧ (III.8) W. Marchlewski, *Polscy sataniści*, [w:] *Bóg – Szatan – Grzech*, „Studia socjologiczne” t. 1: *Socjologia grzechu*, red. J. Kurczewski, W. Pawlik, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Religioznawstwa, Nomos, Kraków 1990
- ✧ (III.9) Beata Hoffmann, *W służbie szatana: moralne wyzwania satanizmu*, [w:] *Bóg. Szatan. Grzech*, „Studia socjologiczne” t. 2: *Dzieje grzechu. Obszary grzechu*, red. J. Kurczewski, W. Pawlik, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Religioznawstwa, Nomos, Kraków 1992
- ✧ (III.10) A. Mikołejko, *Polski satanizm młodzieżowy*, [w:] „Przegląd Religioznawczy” nr 1, 1992
- ✧ (III.11) T. Paleczny, *Grupy subkultury młodzieży. Próba analizy, propozycje teoretyczne*, [w:] „Kultura i społeczeństwo” nr 3, 1993
- ✧ (III.12) C. Cekiera, *Sataniści*, [w:] „Problemy Alkoholowe” nr 7, 1994
- ✧ (III.13) P. Stawiński, *Współczesny mit miejski. Uwagi na temat kształtowania się i społecznego funkcjonowania stereotypu satanisty*, [w:] „Przegląd Religioznawczy” nr 4, 1997
- ✧ (III.14) A. Sołtysiak, *Współczesne grupy i organizacje satanistyczne*, [w:] A. Wierciński (red.), *The Pecularity of Man* t. 3: *Cywilizacja współczesna. Trendy pozytywne i negatywne. Materiały z konferencji*, Warszawa – Kielce 1998, s. 125–152.³
- ✧ (III.15) A. Sołtysiak, *Dobro i zło według satanistów*, [w:] A. Wierciński (red.), *The Pecularity of Man* t. 5: *Tradycyjne i współczesne systemy wartości. Przeciwnieństwo pierwsze: „Dobro i Zło”*. *Materiały z konferencji*, Warszawa – Kielce 2000, s. 147–161.

³ III.14: Inny zapis bibliograficzny w III.18 Dariusza Misiuny:

A. Sołtysiak, *Współczesne Grupy i Organizacje Satanistyczne*, „The Pecularity of Man”, vol. 3, 1998, s. 125–152. (patrz: poz. V.13, s. 67) [podkreślenia i pogrubienie – M.K.]

- ✧ (III.16) J. L. Pełka, *Z zagadnień satanizmu i wicceanizmu*, [w:] *Nowe ruchy religijne. Wybrane problemy*, pod red. Z. Stachowskiego, Polskie Towarzystwo Religioznawcze w Warszawie, Wyższa Szkoła Społeczno – Gospodarcza w Tyczynie, Warszawa – Tyczyn 2000
- ✧ (III.17) Piotr Szarszewski, *Satanizm w Internecie (analiza stron internetowych)*, [w:] HA!ART nr 3, 2001
- ✧ (III.18) Dariusz Misiuna, „Człowiek stwarza samego siebie”, czyli o okultystycznym projekcie antropologicznym, (część „Wizja człowieka w satanizmie”, s. 54–62), [w:] *Ezoteryzm, okultyzm, satanizm w Polsce*, Libron, Kraków 2005, s. 43–67.
- ✧ (III.19) Marek Zawadzki, *Komunikacja werbalna i niewerbalna subkultury satanistów i metalowców. Podobieństwa i różnice obu grup*⁴, [w:] *Ezoteryzm, okultyzm, satanizm w Polsce*, Libron, Kraków 2005, s. 181–195.
- ✧ (III.20) Kinga Borowiecka, *Satanizm oczyma prasy lat dziewięćdziesiątych (na podstawie wybranych tytułów)*⁵, [w:] *Ezoteryzm, okultyzm, satanizm w Polsce*, Libron, Kraków 2005, s. 197–212.
- ✧ (III.21) Jacek Sieradzan, *W kręgu pojęć: ezoteryzm, okultyzm, satanizm*, [w:] *Ezoteryzm, okultyzm, satanizm w Polsce*, Libron, Kraków 2005, s. 219–253.

Brak daty wydania:

- ✧ (III.22) Leonard J. Pełka, *Nowa próba charakterystyki satanizmu polskiego*, [w:] *Kwartalnik Religioznawczy NOMOS* 55–56⁶

⁴ III.19: Inny tytuł figuruje w spisie treści:

Komunikacja werbalna i niewerbalna. Porównanie struktury metalowej i satanistycznej. (Libron 2005, s. 4)

⁵ III.20: Inny tytuł figuruje w spisie treści: *Obraz satanizmu w prasie polskiej lat 90. (komunikat).* (j.w.)

⁶ *Kwartalnik Religioznawczy NOMOS* nr 55–56, patrz: <http://www.nomos.pl/cgi-bin/shop?info=860&sid=098f6fe8>

IV

Książki kościelne

Książki lub hasła w leksykonach napisane przez księży, zakonników lub głęboko wierzących katolików; stronicze.

Źródła: Szarszewski (1, 24), E g o (34), Knihinicki (reszta)

- ✚ (IV.1) Janina Walicka, *Czyciele szatana*, Rój, Warszawa [brak daty] ok. 1924⁷
- ✚ (IV.2) Dr Raymond G. Jolly, *Szatan, satanizm, demonizm i egzorcyzm zdemaskowane*, Epifania [brak miejsca i roku wydania; prawdopodobnie przed 1990]
- ✚ (IV.3) Brat P. Bonifacius Gunther CCD, *Szatan*, Arka, Wrocław 1991
- ✚ (IV.4) Josh McDowell, Don Stewart, *Demony, okultyzm, czary*, Pojednanie, Lublin 1992
- ✚ (IV.5) (Brak autora), *Satanizm i czyciele szatana*, Graf - Druk, Tarnów 1993
- ✚ (IV.6) Ks. A. J. Sarwa, *O Szatanie, czarach, opętaniu i czcicielach Złego*, Tarnów 1993
- ✚ (IV.7) Ks. Malachi Martin, *Zakładnicy diabła. Autentyczne przypadki opętania i egzorcyzmów*, Exter, Gdańsk 1993⁸
- ✚ (IV.8) J. Wertenstein-Żuławski, *Rock, młodzież, społeczeństwo. Między rozpaczą a nadzieją*, Wrocław 1993
- ✚ (IV.9) Jean Ritchie, *Tajemniczy świat sekt i kultów*, Książka i Wiedza, [brak miasta] 1994⁹
- ✚ (IV.10) Ks. Jeffrey J. Steffon, *Satanizm jako ucieczka w absurd*, Wam. Księży Jezuiti, Kraków 1993 oraz 1994 (wznowienie w 2005 z inną okładką)
- ✚ (IV.11) Ks. Antoni J. Nowak, *Satanizm*, Wydawnictwo Świętego Antoniego, Wrocław 1995
- ✚ (IV.12) Roger Elwood, *Sataniści*, Vocatio, Warszawa 1996
- ✚ (IV.13) Lucas, *Ucieczka z piekła: pamiętnik satanisty*, Interart, Warszawa 1996
- ✚ (IV.14) Ks. Gabriele Amorth, *Wyznania egzorcysty*, Edycja Świętego Pawła, Wrocław 1997
- ✚ (IV.15) Ks. René Laurentin, *Szatan – mit czy rzeczywistość? Nauczanie i doświadczenie Chrystusa i Kościoła*, przeł. T. Szafrński, Pax, Warszawa 1997
- ✚ (IV.16) Ks. Andrzej Zwoliński, *To już było*, Gotów, Kraków 1997
- ✚ (IV.17) Ks. Antoni J. Nowak (red), *Satanizm. Rock. Narkomania. Seks*, KUL, Lublin 1999¹⁰
- ✚ (IV.18) Ks? Krzysztof Gózdź, *Teologia o szatanie*, Standruk, Lublin 2000
- ✚ (IV.19) Ks. Andrzej Zwoliński, *Daleko od rajy. Z dziejów fascynacji złem*, Wydawnictwo Naukowe Papieskiej Akademii Teologicznej, Kraków 2000
- ✚ (IV.20) G. Ambrosio, *Satanizm* [hasło w:] *Encyklopedia Chrześcijaństwa*, pod red. ks. Henryka Witczyka, Jedność, Kielce 2000, s. 661.
- ✚ (IV.21) Władysław Nowak, *Sekty a młodzież w okresie przemian ustrojowych w Polsce*, Wyższe Seminarium Duchowe Metropolii Warmińskiej „Hosianum”, Olsztyn 2001
- ✚ (IV.22) Hayat el Mountacir, *Dzieci w sektach*, Wam, Kraków 2001

⁷ IV.1: Pełne dane tej pozycji:

Treść okładki: Janina Walicka, *Sataniści*

Treść strony tytułowej: Janina Walicka, *Czyciele szatana*, Towarzystwo wydawnicze „Rój”, Warszawa, Kredytowa 1. P. K. O. Nr 9880. [brak daty] Biblioteczka historyczno-geograficzna, cykl „Świat dziwów” nr 160. *Rój: Nie kłamać – bawiąc. Nie nudzić – ucząc*. Opłata pocztowa ryczałtem.

⁸ IV.7: W środku: przedmowa: *Opętanie i egzorcyzmy w Ameryce lat dziewięćdziesiątych*, s. 9–23.

⁹ IV.9: W środku: rozdział 12: *Dzieci diabła: Sataniści*, s. 200–212.

¹⁰ IV.17: W środku: Antoni J. Nowak OFM, *Satanizm*, s. 15–80

- † (IV.23) Carlo Climati, *Młodzi i ezoteryzm. Magia, satanizm i okultyzm – oszustwo ognia, który nie spala*, Jedność, Kielce 2001
- † (IV.24) Mariusz Gajewski, *Satanizm w Polsce i na świecie*, Tychy 2001
- † (IV.25) *Idź precz, szatanie. Kościół wobec problemów satanizmu*, opracował Janusz Królikowski, Pallottinum, Poznań 2003
- † (IV.26) Andrzej Dudziński, *Satanisci i czciciele Szatana*, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2003
- † (IV.27) Andrzej Wronka, *Od magii do opętania*, Polwen, Radom 2003
- † (IV.28) Grzegorz Fels (red.), *Satanizm w Polsce i Europie*, Maternus Media, Tychy 2004
- † (IV.29) Ks. Aleksander Posacki SJ, *Egzorcyzmy, opętanie, demony*, Polwen, Radom 2005
- † (IV.30) *Satanizm; Kościół Szatana; Kościół satanistyczny* [jedno obszerne hasło w:]
George A. Mather, Larry A. Nichols, *Słownik sekt, nowych ruchów religijnych i okultyzmu*, Vocatio, Warszawa 2006, s. 384–396.
- † (IV.31) Klaus Berger, *Po co jest diabeł?* przeł. S. Wolski, W Drodze, Poznań 2007
- † (IV.32) Ks. Andrzej Zwoliński, *Satanizm*, Polwen, Radom 2007
- † (IV.33) Ks. Abp. Bolesław Pylak, *Egzorcyzmy i satanizm. W cieniu demonicznego zła*, wyd. Adam, Warszawa 2008
- † (IV.34) Tomasz Trębacz, *Szatan jako źródło zła. Studium dogmatyczno-pastoralne*, WAM, Kraków 2008

V

Książki naukowe

Samodzielne książki lub hasła w leksykonach napisane przez naukowców: historyków religii, socjologów, kryminologów lub religioznawców.

Źródła: [Pęczak](#) (1992), [Szarszewski](#) (2004), Knihinicki.

- ✧ (V.1) M. Braun-Gałkowska, *Młodość w ruchu satanistycznym*, Marki-Struga k/Warszawy 1991
- ✧ (V.2) Beata Hoffmann, *Satanizm polski – mit czy rzeczywistość?* Uniwersytet Warszawski, Instytut Stosowanych Nauk Społecznych, Warszawa 1991
- ✧ (V.3) 'Cassiel', *Encyklopedia wiedzy zakazanej. Podróż przez świat czarnej magii*, przeł. Jerzy Prokopiuk, Elipsa, Warszawa 1992 (s. 45–61; 140–141)
- ✧ (V.4) Francis King, *Satanizm*, [obszerne hasło w:] *Świat Tajemny: Leksykon magii, okultyzmu i parapsychologii*, pod red. Richarda Cavendisha, Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 1992, s. 235–238.
- ✧ (V.5) Mirosław Pęczak, *Sataniści*, [hasło w:] tegoż, *Mały słownik subkultur młodzieżowych*, Semper, Warszawa 1992, s. 84–86.
- ✧ (V.6) Jerzy Wojciech Wójcik, *Od hipisów do satanistów*, Eureka, Kraków 1992 ¹¹
- ✧ (V.7) J. Wertenstein-Żuławski, *Rock, młodzież, społeczeństwo. Między rozpaczą a nadzieją*, Wrocław 1993
- ✧ (V.8) Stanisław A. Wotowski, *Magia i czary*, Horus, Bytom 1994 (s. 99–112)
- ✧ (V.9) T. Paleczny, *Kontestacja. Formy buntu we współczesnym społeczeństwie*, Kraków 1997
- ✧ (V.10) Szymon Beźnic, *Satanizm*, [w:] *Przegląd nowych ruchów religijnych w Polsce*, [dodatek do:] Eileen Barker, *Nowe ruchy religijne*, Nomos, Kraków 2002, s. 337–338.
- ✧ (V.11) Rafał Paprzycki, *Prawokarna analiza zjawiska satanizmu w Polsce*, Zakamycze, Kraków 2002
- ✧ (V.12) Piotr Szarszewski, *Satanizm w Polsce. Próba analizy zjawiska*, Wydawnictwo Akademickie "Żak", Warszawa 2004
- ✧ (V.13) *Ezoteryzm, okultyzm, satanizm w Polsce*, red. Zbigniew Pasek, red. naukowa Szymon Beźnic, Libron, Kraków 2005 ¹²
- ✧ (V.14) Lynn Picknett, *Tajemna historia Lucyfera. Księżę ciemności czy bogini światła*, przeł. K. Kuraskiewicz, P. Chojnacki, Amber, Warszawa 2006 ¹³
- ✧ (V.15) Joseph McCabe, *Historia satanizmu*, przeł. M. Knihinicki, The Serpent, Szczecin 2007 ¹⁴

¹¹ V.6: W środku: rozdział 10: *Sataniści – wyznawcy Lucyfera czy dewianci i przestępcy?*, s. 130–190.

¹² V.13: W środku: cztery pozycje nt. satanizmu, patrz: III.18, III.19, III.20, III.21.

¹³ V.14: W środku: nt. dosłownego satanizmu jedynie na stronach 213–221 oraz 232–233.

¹⁴ V.15: W środku: dwa rozdziały nt. satanizmu:

rozd. V. *Arszenik i czarne msze*; rozdz. VI. *Oszustwo współczesnego satanizmu*; s. 66–86.

(Pozostałe rozdziały, I – IV, są na temat powstania i ewolucji pojęcia Szatana i nie opisują satanizmu.)

VI

Książki satanistyczne

Książki napisane przez satanistów

(1) Polskie wydania *The Satanic Bible*:

⊗ (1A) Anton Szandor LaVey, *Biblia Szatana*, Wydawnictwo Książki Niezwykłej "Mania"¹⁵, przeł. M.S., Wrocław 1996

⊗ (1B) Anton Szandor LaVey, *Biblia Szatana*, Wydawnictwo F/X¹⁶, Wrocław 1999

(2) Polskie wydania *The Satanic Witch*:

⊗ (2A) Anton Szandor LaVey, *Współczesna czarownica, czyli szatańska sztuka uwodzenia*, przeł. J. Bekesińska, D. Misiuna, wydawnictwo Okultura¹⁷, Warszawa 2002

⊗ (2B) Anton Szandor LaVey, *Szatańska czarownica*, przeł....., Wydawnictwo Książki Niezwykłej XXL¹⁸, Wrocław 2008

(3 – 6) Następne:

⊗ (3) Christos Beest, Order of Nine Angles, *Caelethi. Czarna Księga Szatana II, The Serpent*, Szczecin 2008

⊗ (4) Sabatiel, *Rozprawa o szatańskiej metodzie. Z teorii satanizmu intelektualnego*, The Serpent, Szczecin 2008

⊗ (5) Order of Nine Angles, *B a f o m e t*, The Serpent, Szczecin 2009

⊗ (6) Conrad Robury, Order of Nine Angles, *Codex Saerus. Czarna Księga Szatana*, The Serpent, Szczecin 2009

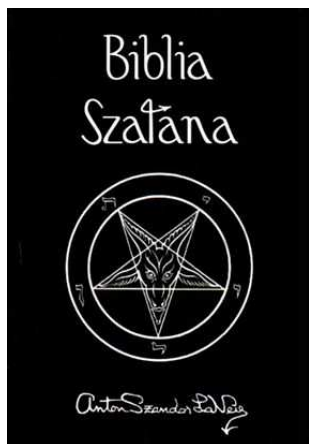
¹⁵ Mania 1996: okładka **twarda**, materiałowa; nazwy czterech ksiąg, litery rozpoczynające rozdział, nazwy kluczy oraz numery stron w kolorze ciemno-czerwonym; przekład anonimowy (M.S.); ISBN 83-906294-5-3.

¹⁶ F/X 1999: okładka **miękka**, laminowana, błyszcząca; wszystko w kolorze czarnym; dosłowny przedruk wydania z 1996; grafika okładki identyczna z wydaniem z 1996; ISBN ??-????-??-?

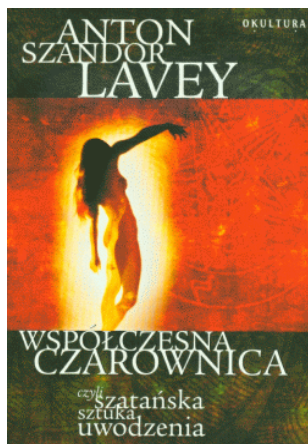
¹⁷ Okultura 2002: okładka miękka; 224 strony; ISBN 83-88922-02-5.

¹⁸ XXL 2008: okładka miękka, 272 strony, ISBN 978-83-923799-8-0.

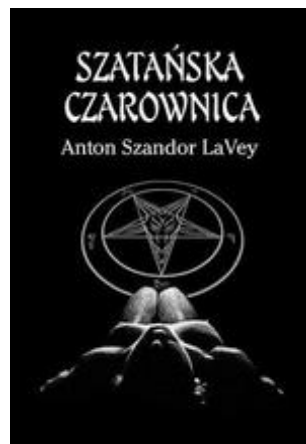
Bibliotheca Satanica w j. polskim

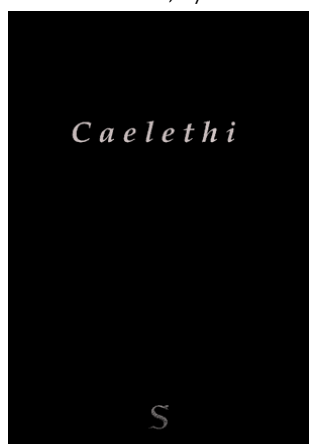
Mania 1996; F/X 1999

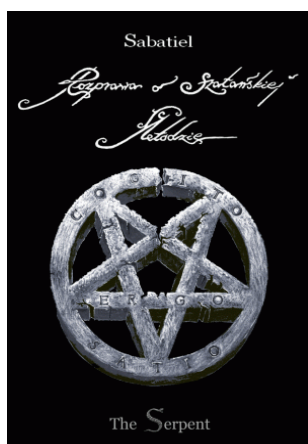
Okultura 2002

XXL 2008

The Serpent 2008

The Serpent 2008

The Serpent 2009

VII

Krótkie wzmianki

Krótkie wzmianki o satanizmie w książkach naukowych:

- Francis King, *Szatan i swastyka. Okultyzm w partii nazistowskiej*, Axis, Poznań 1996, s. 17–20.
- Marek Jędrzejewski, *Młodzież a subkultury. Problematyka edukacyjna*, Wydawnictwo Akademickie "Żak", Warszawa 1999, s. 112–119.
- Przemysław Piotrowski, *Subkultury młodzieżowe. Aspekty psychospołeczne*, Wydawnictwo Akademickie "Żak", Warszawa 2003, s. 75–78.

VIII

Mylące tytuły

Książka o historii kart Tarota¹⁹

- Jan W. Suliga, *Biblia Szatana*, wyd. I, Krajowa Agencja Wydawnicza, Łódź 1991
- Jan Witold Suliga, *Biblia Szatana*, wyd. II, Novum-Semex, Warszawa 1996
- Jan Witold Suliga, *Biblia szatana. Dzieje kart Tarota*, Poligraf, [miasto] 2000

Książki filozoficzne

- Leszek Kołakowski, *Rozmowy z diabłem*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1965²⁰
- Leszek Kołakowski, *Czy diabeł może być zbawiony i 27 innych kazań*, Aneks, Londyn, 1982
- Paul Ricoeur, *Symbolika zła*, przeł. S. Cichowicz, M. Ochab, Pax, Warszawa 1986
- Andre Frossard, *36 dowodów na istnienie diabła*, W Drodze, Poznań 1988 (wyd. I), 2000 (wyd. II)
- Rene Girard, *Widziałem szatana spadającego z nieba jak błyskawica*, Pax, Warszawa 2002
- Clive Staples Lewis, *Listy starego diabła do młodego*, Media Rodzina, 2005²¹
- Jean Baudrillard, *Pakt jasności. O inteligencji Zła*, przeł. S. Królak, Sic!, Warszawa 2005
- Jean Baudrillard, *Przejrzystość Zła. Esej o zjawiskach skrajnych*, przeł. S. Królak, Sic!, Warszawa 2009²²
- David Berlinski, *Szatańskie urojenie. Ateizm i jego pretensje naukowe*, przeł. D. Cieśla-Szymańska, Prószyński i S-ka, Warszawa 2009

¹⁹ *Biblia Szatana*. Tytuł ten był mylący w dwóch pierwszych wydaniach (1991, 1996). W trzecim (2000) dodano podtytuł (*Dzieje kart Tarota*), zapewne po to, aby uniknąć nieporozumień, wywołanych skojarzeniem z tytułem polskiego wydania książki LaVeya (*Biblia Szatana*, 1996). Proszę też zauważyć, iż napisano wtedy, prawdopodobnie również z tego powodu, wyraz „szatana” małą literą.

²⁰ *Rozmowy z diabłem* (PIW, Warszawa 1965) ponownie wydane przez wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa 1998.

²¹ *Listy starego diabła do młodego*. Wydanie oryginalne: *The Screwtape Letters*, 1942.

²² *Przejrzystość Zła*. Napis na okładce: „W społeczeństwie, w którym nie ma możliwości wypowiedzenia Zła, przybiera ono wirusowe i terrorystyczne formy. – Jean Baudrillard”. [Genialne – M.K.]

Powieści i inne fikcje literackie

1990 – 1999

- Robert Black, *Sataniści*, Rebis, Poznań 1990
- Guy N. Smith, *Szatan*, Phantom Press, 1991
- Hugh B. Cave, *Uczniowie szatana*, Phantom Press Int., Gdańsk 1993
- Victoria Holt, *Diabeł w siodle*, przeł. E. Gepfert, Prószyński i S-ka, Warszawa 1995

2000 – 2009

- Maciej Przegonia, *Skrawek piekła. Kresowej sagi cz. I*,²³ Atla 2, Wrocław 2000
- Irek Grin, *Pamiętnik diabła*,²⁴ Zysk i S-ka, Poznań 2002
- Romuald Wernik, *Czarcie drzewo. Opowieść kresowa*,²⁵ Atla 2, Wrocław 2003
- Graham Masterton, *Szary diabeł*, Albatros, Warszawa 2004
- Małgorzata Respondek-Feldy, *Córy Lilith*,²⁶ Atla 2, Wrocław 2004
- Alina Reyes, *Lilith*,²⁷ przeł. Iwona Banach, Zysk i S-ka, Poznań 2005
- John Ringo, *Taniec z diabłem*,²⁸ wyd. ISA, [miasto] 2005
- Liz Carlyle, *Pakt z diabłem*,²⁹ bis, [miasto] 2006
- Lauren Weisberger, *Diabeł ubiera się u Prady*, przeł. H. Szajowska, Albatros, Warszawa 2006
- Irek Grin, *Pan Szatan*,³⁰ Świat Książki, Warszawa 2007
- Zygmunt Haupt, *Baskijski diabeł*, Czytelnik, Warszawa 2007
- Richard Hawke, *Podszepty diabła*,³¹ przeł. P. Kaliński, wyd. G+J, Warszawa 2007
- Marek Świerczek, *Bestia*,³² Wydawnictwo Otwarte, Kraków 2007
- *Czarna msza*,³³ Almanach rosyjskiej fantastyki tom 2, Fabryka słów, Lublin 2007
- Paweł Ziętek, *Motel Piekietko*,³⁴ Prószyński i S-ka, Warszawa 2008
- Richard Rayner, *Diabelski wiatr*,³⁵ przeł. A. Dobrzańska-Gadowska, Świat Książki, Warszawa 2008
- David Gilman, *Oddech Diabła*, przeł. J. Maćczak, Egmont, Warszawa 2008
- Mike Carey, *Mój własny diabeł*, przeł. P. Braiter, Mag, [miasto] 2008
- Nelson DeMille, *Adwokat diabła*, Przedsiębiorstwo Wydawnicze Rzeczpospolita SA, [miasto] 2008
- Judith Merkle Riley, *Wodny diabeł*, Książnica, [miasto] 2008

²³ *Skrawek piekła*. Powieść „o tragicznych dziejach polsko-ukraińskiej wspólnej historii z XX wieku”. 228 stron. <http://www.atla2.com.pl/pict/ksiazki/skrawek.htm>

²⁴ *Pamiętnik diabła*. Thriller.

²⁵ *Czarcie drzewo*. Powieść „o dramatycznych losach mieszkańców wołyńskiej wsi z okresu krwawych działań nacjonalistów ukraińskich na terenach wschodniej Polski”. 296 stron. http://www.atla2.com.pl/pict/ksiazki/czarcie_drzewo.htm

²⁶ *Córy Lilith*. „Tajemnicza natura kobiety, zawiść, zbrodnia, gwałt, narkotyki, reinkarnacja, przemoc, klonowanie, manipulacja innymi ludźmi, psychiczne, emocjonalne uzależnienie – to tylko niektóre z elementów świata przedstawionego w opowiadaniach tego tomiku”. 188 stron. <http://www.atla2.com.pl/pict/ksiazki/lilith.htm>

²⁷ *Lilith*. Powieść psychologiczna o ukrytej naturze kobiety z wieloma wątkami wyuzdanego seksu. Oryg. wyd. w 1999.

²⁸ *Taniec z diabłem*. Tytuł oryginalny: *When the Devil Dances* (Gdy Diabeł tańczy).

²⁹ *Pakt z diabłem*. Tytuł oryginalny: *A deal with the devil* (Układ z diabłem), *nie* *Pact with the devil* (Pakt z diabłem).

³⁰ *Pan Szatan*. Powieść kryminalna z wątkami religijnymi. 366 stron.

³¹ *Podszepty diabła*. Powieść kryminalna. Oryginalne wydanie w 2005 jako *Speak of the Devil* (Mowa Diabła).

³² *Bestia*. Powieść grozy. Fikcja osadzona w roku 1864, w realiach powstania styczniowego. <http://www.otwarte.eu/index.php/books/show/18>

³³ *Czarna msza*. Zbiór opowiadań z gatunku fantasy autorów rosyjskich. Spis treści: Władimir Wasiliew, *Niańka*; Oleg Diwow, *Dyngs Billy"ego*; Wiera Kamsza, *Płomień Eterny*; Jelena Pierwuszyna, *Czarna msza Arkanaru*; Paweł Amnel, *Czas połamanych rowerów*; Jewgienij Łukin, *Pozdrowienia z lat osiemdziesiątych*. 512 stron.

³⁴ *Motel Piekietko*. „Przewrotna, pełna popkulturowych odniesień powieść o młodości, zdradzie i zbrodni popełnionej z miłości”. 160 stron. http://www.proszynski.pl/Motel_Piekietko-p-29978-.html

³⁵ *Diabelski wiatr*. Powieść kryminalna. Wydanie oryginalne w 2005 roku.

- John Case, *Tańczący z diabłem*, przeł. B. Stawski, Albatros, Warszawa 2009
- Wiktor Jerofiejew, *Świat diabła*, Czytelnik, Warszawa 2009
- Peter Robinson, *Przyjaciółka diabła*, Sonia Draga, Warszawa 2009
- Karin Fossum, *Za podszeptem diabła*, przeł. A. Topczewska, Znak, Kraków 2009
- Robert Cichowlas, Kazimierz Kyrzcz, *Twarze Szatana*, Grasshopper, [miasto] 2009
- Daniel Suarez, *Demon*,³⁶ przeł. P. Bieliński, D. Ćwikłak, Amber, Warszawa 2009
- Frank E. Peretti, *Władcy ciemności*,³⁷ Vocatio, Warszawa 2009
- Jonathan Aycliffe, *Szepty w ciemności*,³⁸ Amber, Warszawa 2009
- Núria Masot, *Bramy zła*,³⁹ przeł. K. Kurowski, Muza SA, Warszawa 2009
- Linda Howard, *Piekło*,⁴⁰ przeł. E. Chlebowska, Harlequin/Arlekin/Mira, Warszawa 2009

Jeszcze inne:

- Robert Baer, *Oblicze zła. Prawda o wojnie z terroryzmem we wspomnieniach oficera CIA*, przeł. G. Górską, Magnum, Warszawa 2006
- Evan McGilvray, *Marsz Czarnych Diabłów*,⁴¹ Rebis, Poznań 2006, 2008
- Piotr Piotrowski, *Lilith – Czarny Księżyc. Astrologia ciemnej strony duszy*,⁴² Studio Astropsychologii, Białystok 2007
- Wrzesiński Szymon, *Wspólniczki szatana*,⁴³ Egros, Warszawa 2007
- Rodney Castleden, *Wcielenia zła. Najgorsi ludzie świata*,⁴⁴ Bellona, Warszawa 2008
- Wiktor Jerofiejew, *Świat Diabła. Geografia sensu życia*,⁴⁵ przeł. M. B. Jagiełło, Czytelnik, Warszawa 2009
- John Gray, *Czarna msza. Apokaliptyczna religia i śmierć utopii*,⁴⁶ przeł. A. Puchejda, K. Szymaniak, Znak, Kraków 2009
- Dariusz Czaja, *Lekcje ciemności*,⁴⁷ Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2009

³⁶ *Demon*. Technothriller o wirusie internetowym o nazwie „Demon”.

³⁷ *Władcy ciemności*. Thriller/powieść grozy. Polskie wydanie: III 2009

³⁸ *Szepty w ciemności*. Horror/powieść grozy. Polskie wydanie: VII 2009

³⁹ *Bramy zła*. Powieść o zakonie templariuszy, akcja dzieje się w roku 1276.

⁴⁰ *Piekło*. Powieść z gatunku „paranormal” (z pogranicza fantasy, horror i kryminału). Opis na stronie wydawcy: „Raintree to więcej niż nazwisko. To przeznaczenie. Każdy członek tego rodu ma szczególny dar. Dwieście lat po klęsce w wojnie z klanem Raintree magowie Ansara odzyskali dawne siły i są gotowi do rozprawy z odwiecznymi wrogami.” <http://www.miraksiazki.pl/subpage.php?site=oferta&ksiazka=71>

⁴¹ *Marsz Czarnych Diabłów*. Książka historyczna. Monografia jednego z najśłynniejszych polskich oddziałów biorących udział w drugiej wojnie światowej. Tytuł oryginalny: *The black devil's march. a doomed odyssey. the ist polish armoured division 1939-1945*

⁴² *Lilith – Czarny Księżyc. Astrologia ciemnej strony duszy*. Książka astrologiczna.

⁴³ *Wspólniczki szatana*. Książka historyczna ukazująca „polowanie na czarownice” na ziemiach współczesnej Polski.

⁴⁴ *Wcielenia zła. Najgorsi ludzie świata*. Zbiór biografii wielu okrutnych osób. 400 stron.

⁴⁵ *Świat Diabła. Geografia sensu życia*. Książka podróżnicza.

⁴⁶ *Czarna msza. Apokaliptyczna religia i śmierć utopii*. Przesłanie książki: „Utopie to sny o zbiorowym zbawieniu, które na jawie stają się koszmarami.” Opis na stronie wydawcy: „Co łączy dziewiętnastowiecznych anarchistów, Lenina, Trockiego, reżimy Mao i Pol Pota, grupę Baader-Meinhof i radykalne ruchy islamskie? Te wszystkie tak różne środowiska spotykają się w jednym punkcie – wyznają wiarę w wyzwalającą moc przemocy jako narzędzia przekształcania niedoskonałego świata w raj na ziemi. Taka wiara jest jednym z przejawów utopijnego myślenia, które – zdaniem Johna Graya – doprowadziło do rozlewu krwi na skalę nie spotykaną dotąd w historii.” (<http://www.znak.com.pl>)

⁴⁷ *Lekcje ciemności*. Zbiór filozoficznych esejów o przesłaniu niektórych dzieł z kultury wysokiej oraz o przemyśleniach autora nt. głębi duszy człowieka. Krótką przedmowę napisał Ireneusz Kania. 312 stron.

IX

Źródła wiedzy

I

Artykuły prasowe

Wójcik (A) = Rozdział 10. *Sataniści – wyznawcy Lucyfera czy dewianci i przestępcy?* w książce: Jerzy Wojciech **Wójcik**, *Od hipisów do satanistów*, Eureka, Kraków 1992, s. 130–190. (pozycje wymienione są głównie na stronach 146, 148, 183–187)

Szarszewski = Bibliografia do książki:

Piotr **Szarszewski**, *Satanizm w Polsce. Próba analizy zjawiska*, Żak, Warszawa 2004

Borowiecka = Przypisy dolne w artykule:

Kinga **Borowiecka**, *Satanizm oczyma prasy lat dziewięćdziesiątych (na podstawie wybranych tytułów)*, [w:] *Ezoteryzm, okultyzm, satanizm w Polsce*, Libron, Kraków 2005, s. 197–212.

Knihinicki = [poszukiwania własne, kolor czarny] – pozycja 22.

III

Artykuły naukowe

Wójcik (B) = Bibliografia do książki:

Jerzy Wojciech **Wójcik**, *Od hipisów do satanistów*, Eureka, Kraków 1992

Pęczak = Bibliografia do hasła *Sataniści* w książce:

Mirosław **Pęczak**, *Mały słownik subkultur młodzieżowych*, Semper, Warszawa 1992

Szarszewski = j.w., czyli bibliografia do książki:

Piotr **Szarszewski**, *Satanizm w Polsce. Próba analizy zjawiska*, Żak, Warszawa 2004

Sieradzan = Bibliografia do artykułu:

Jacek **Sieradzan**, *W kręgu pojęć: ezoteryzm, okultyzm, satanizm*, [w:] *Ezoteryzm, okultyzm, satanizm w Polsce*, Libron, Kraków 2005, s. 246–253.

Knihinicki = [poszukiwania własne, kolor czarny] – pozycje: 7B, 9, 18, 19, 20, 21.

II Artykuły kościelne

Szarszewski – pozycje: 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11.

CPP = Centrum Przeciwdziałania Psychomanipulacji, [na:] <http://www.psychomanipulacja.pl>
Baza informacji → S → Satanizm [na:] <http://www.psychomanipulacja.pl/tem/satanizm.htm>
Pozycje: 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22.

IV Książki kościelne

Szarszewski – pozycje: 1, 24.

E g o – pozycja 34.

E g o, *666/satanizm w słowach* (2007-2008), zbiór tytułów jako wątek na forum dyskusyjnym portalu Satan.pl, <http://www.satan.pl/forum.php?act=3&idf=4&thread=200981>

Knihinicki – cała reszta.

V Książki naukowe

Pęczak – pozycja 2.

Szarszewski – pozycje: 1, 2, 7, 9, 11.

Knihinicki – cała reszta: 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14.

VI Książki satanistyczne &

VII Krótkie wzmianki &

VIII Mylące tytuły

E g o – (j.w.) oznaczone kolorem niebieskim.

Knihinicki – oznaczone kolorem czarnym.

Poszukiwania własne:

- w katalogach kartkowych oraz bazie cyfrowej Książnicy Pomorskiej w Szczecinie
- w księgarniach i antykwariatach
- poprzez „Szukaj” na Merlin.pl
- na aukcjach Allegro
- poprzez Google

Materiał zbierano w latach 2003 – 2009.